

Dosarul nr.3ra-186/20 (3ra-1590/19)

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud: A.Donos)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: Eu.Bejenaru, A.Toderaș, A.Gheorghies)

ÎNCHEIERE

22 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Mihail Bruzinschi, Natalia Bruzinscaia, Ala Poltaveț, Igor Levandovschi, Igor Mosin și Ecaterina Șincarcu împotriva Serviciului Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord cu privire la constatarea ca fiind neîntemeiat refuzul examinării cererilor prelabile și anularea deciziilor,

împotriva deciziei din 5 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat împotriva hotărârii din 26 februarie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 13 iulie 2018 Mihail Bruzinschi, Natalia Bruzinscaia, Ala Poltaveț, Igor Levandovschi, Igor Mosin și Ecaterina Șincarcu au depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Serviciului Fiscal de Stat, Direcția Deservire Fiscală Bălți (în prezent Direcția Generală Administrare Fiscală Nord) cu privire la constatarea ca fiind neîntemeiat refuzul examinării cererilor prelabile și anularea deciziilor.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că prin deciziile nr. 396, 397, 398, 399, 400 și 401 din 28 mai 2018 a Serviciului Fiscal de Stat „Cu privire la retragerea patentei de întreprinzător”, s-a dispus anularea patentelor de întreprinzători emise pe numele reclamanților.

Deciziile nominalizate au fost emise în baza actelor de constatare din 17 mai 2018, întocmite de șeful Secției deservire persoane fizice Anatolie Axentiuc, reieșind din circumstanțele cauzei penale nr.2018610021 pornită de către PCCOCS, oficiul Nord pe data de 24 ianuarie 2018.

Au menționat că unicul motiv pentru care au fost emise deciziile care se solicită a fi anulate în prezenta speță este că la 17 mai 2018 Inga Gula, fără împuterniciri, conducător al SRL „Compact Service”, s-a prezentat la sediul Direcția Deservire Fiscală Bălți și a depus cerere de eliberare a patentei de întreprinzător pe numele reclamanților și tot ea a recepționat patentele de întreprinzător în numele acestora, astfel a prezentat autorității emitente date neautentice, încălcând art.4 alin.(1) din Legea nr.93 din 15.07.1998.

Au subliniat că Serviciul Fiscal la emiterea decizilor contestate au pus la bază art.11 alin.(1) lit.c) din Legea nr.160 din 22.07.2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, însă în partea dispozitivă anulează patentele de întreprinzător, fără a indica norma legală în acest sens.

Reclamanții au mai invocat că de către Serviciul Fiscal de Stat urma sa se verifice împuternicirile lui Inga Gula la depunerea cererilor privind prelungirea patentei de întreprinzător.

De facto nu au fost prezentate careva acte ce conțin date neautentice sau cel puțin nu au fost prezentate de către Direcția Deservire Fiscală Bălți care anume date neautentice au fost depistate, or, fiecare persoană și-a dat acordul pentru eliberarea patentei de întreprinzător, cu atât mai mult că la cererea privind eliberarea patentei de întreprinzător a fost prezentat întregul pachet de acte.

Direcția Deservire Fiscală Bălți a Serviciului Fiscal ilegal a anulat patentele de întreprinzător, or, art. 11 alin. (6) din Legea nr.235 din 20.07.2006 clar stipulează acțiunile organului fiscal care urmau a fi făcute de către ultimul, cu atât mai mult că la depunerea cererilor privind prelungirea patentei de întreprinzător, patentele de întreprinzător mai aveau un termen de valabilitate, peste o lună, iar în unele cazuri două luni, însă prin deciziile contestate s-au anulat integral patentele de întreprinzător, ceea ce este ilegal, deoarece dâșii au activat anterior în baza patentelor de întreprinzător, iar prin deciziile contestate au fost anulate și perioada activată.

În asemenea circumstanțe, de către Serviciul Fiscal urma a fi specificată perioada anulării patentei de întreprinzător.

Din considerentul că prin anularea patentelor de întreprinzător, Serviciul Fiscal în mod abuziv și-a depășit atribuțiile, astfel încălcând drepturile lor, la 11 iunie 2018 și 19 iunie 2018 reclamanții au expediat în adresa pârâtului cererile prelabile privind revocarea actelor administrative și anume a deciziilor nr. 396, 397, 398, 399, 400, 401 din 28 mai 2018, însă prin răspunsul nr.26-24-11/7968 din 29 iunie 2018, Serviciul Fiscal de Stat a refuzat examinarea cererilor prelabile, din considerentul că ultimele au fost semnate de către avocatul stagiar care nu are împuterniciri, conform art. 267 alin. (2) din Codul Fiscal.

În opinia reclamanților, cererile prelabile depuse de către avocatul stagiar Tatiana Ivas în interesele acestora au fost depuse de o persoană împuternicită și în acest sens au considerat refuzul expediat de către Serviciul Fiscal de Stat nr.26-24-11/7968 ca fiind neîntemeiat și nefondat, motiv pentru care a fost depusă prezenta acțiune în instanța de contencios administrativ.

Mihail Bruzinschi, Natalia Bruzinscaia, Ala Poltaveț, Igor Levandovschi, Igor Mosin și Ecaterina Șincaruc au solicitat în urma concretizării acțiunii, constatarea ca fiind neîntemeiat refuzul emis la 29 iunie 2018 sub nr.26-24-11/7968 de către Serviciul Fiscal de Stat la examinarea cererilor prelabile depuse de avocatul stagiar Tatiana Ivas în interesele lor, privind revocarea deciziilor de anulare nr. nr. 396, 397, 398, 399, 400, 401 din 28 mai 2018 emise de către Direcția Deservire Fiscală Bălți și anularea deciziilor nr. 396, 397, 398, 399, 400, 401 din 28 mai 2018 emise de către Direcția Deservire Fiscală Bălți prin care s-au anulat patentele de întreprinzător cu seria/numerele AB nr.167476, AB nr.207024, AB nr.207261, AB nr.205744, AB nr.207262, AB nr.217184 emise pe numele dâșilor, ca fiind emise contrar prevederilor legii.

Prin hotărârea din 26 februarie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Bruzinschi, Natalia Bruzinscaia, Ala Poltaveț, Igor Levandovschi, Igor Mosin și Ecaterina Șincaruc a fost admisă parțial, fiind anulate deciziile nr. 396, 397, 398, 399, 400, 401 din 28 mai 2018 a Serviciului Fiscal, Direcția Deservire Fiscală Bălți cu privire la retragerea patentelor de întreprinzător pe numele lui Mihail Bruzinschi, Natalia Bruzinscaia, Ala Poltaveț, Igor Levandovschi, Igor Mosin și Ecaterina Șincaruc. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 5 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat împotriva hotărârii din 26 februarie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că pretenția reclamanților prin care contestă răspunsul la cererile prelabile din 13 iunie 2018 și 19 iunie 2018 este neîntemeiată, motiv pentru care corect a fost respinsă de către instanța de fond, or, răspunsul la cererea prelabilă nu constituie act administrativ, dar constituie o opinie separată a organului emitent, respectiv, acesta în mod separat nu constituie și nu produce efecte juridice separate indispensabil de actul administrativ - la caz, obiect al litigiului pe marginea căruia s-a inițiat procedura prelabilă fiind deciziile Serviciului Fiscal de Stat cu privire la retragerea patentei de întreprinzător.

În astfel de circumstanțe, instanța de apel a apreciat ca fiind justă concluzia primei instanțe, precum că răspunsul nr.26-24-11/7968 din 29 iunie 2018 nu poate constitui obiect de contestare în contenciosul administrativ, or, conținutul unui răspuns este atribuția exclusivă a autorității publice, la caz a Serviciului Fiscal de Stat.

Pe cale de consecință, este de menționat și faptul că în interpretarea corectă a prevederilor art. 3 al Legii contenciosului administrativ, instanța de judecată nu poate discuta conținutul unui răspuns la o cerere adresată organului fiscal, deoarece petiționarul nu poate să pretindă ca răspunsul la cerere să fie dat propriei sale formulări sau într-un anumit sens, după dorința personală, stabilirea răspunsului fiind atributul exclusiv al autorității publice competente.

De asemenea, instanța de apel a considerat ca întemeiată și concluzia instanței de fond privind temeinicia pretenției privind anularea deciziilor

Serviciului Fiscal de Stat cu privire la retragerea patentei de întreprinzător, constatând cert că deciziile contestate contravin prevederilor legale.

Or, nici în instanța de fond și nici în instanța de apel, apelantul/pârâtul Serviciul Fiscal de Stat nu a putut demonstra prin probe pertinente și concludente temeiul pentru care au fost emise deciziile contestate de reclamant, care date neautentice, în sensul art. 11 alin. (1) lit. c) al Legii privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, au fost stabilite în documentele prezentate autorității emitente pentru prelungirea și eliberarea patentelor de întreprinzător pe numele reclamantilor, făcându-se referire doar la ordonanța din 21 februarie 2018 prin care s-a dispus de a ridica de la Direcția Generală Administrare Fiscală Nord a Serviciului Fiscal de Stat dosarele contribuabililor deținători de patente pentru examinare,

Totodată, instanța de apel a menționat că, la momentul depunerii cererilor și documentelor la organul fiscal pentru prelungirea și eliberarea patentelor de întreprinzător nu au fost stabilite careva date neautentice, în baza acestora fiind eliberate patentele de întreprinzător, fapt recunoscut de către reprezentantul pârâtului în cadrul ședinței de judecată.

Mai mult ca atât, funcționarii Serviciului Fiscal de Stat Bălți puteau refuza eliberarea patentelor de întreprinzător în cazul primirii cererii cu derogări de la legislație, or în conformitate cu prevederile alin. 21 art. 4 a Legii nr.160 din 22.07.2011, cât și alin.(1) art. 15 a Legii nr.93 din 15.07.1998 responsabilitatea exclusivă pentru aplicarea legii la eliberarea patentei o poartă anume Serviciul Fiscal de Stat.

Coroborând materialul probator al dosarului în coraport cu circumstanțele legale indicate supra, instanța de apel a conchis că, apelantul/pârât, în mod eronat a stabilit că, reclamantii au prezentat date neautentice la solicitarea/prelungirea/recepționarea patentelor de întreprinzător or, prezentarea cererii de către un terț la rugămintea înscrisă a titularului, către autoritatea emitentă - nu poate fi considerată ca prezentare de date neautentice.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei și a hotărârii enunțate, la 4 decembrie 2019 și la 9 ianuarie 2020, Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord le-a contestat cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea actelor judecătorești contestate ce constituie obiectul prezentului recurs cu pronunțarea unei hotărâri noi, de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în referința asupra cererii de chemare în judecată și în cererea de apel anexate la dosar, suplimentar invocându-se că acțiunea urma a fi respinsă, deoarece Serviciul Fiscal de Stat a efectuat propria anchetă de serviciu prin care s-au confirmat încălcările depistate și constatate de către PCCOCS, având însă primordial ca bază prevederile legale care reglementează modul de eliberare și revocare a actelor permissive, art. 2 alin.(1) lit.c) al Legii nr.160 din 22.07.2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, depistarea unor date neautentice în documentele prezentate organului fiscal.

Instanțele de judecată s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, au examinat superficial

circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate de admitere parțială a acțiunii.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod, Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 a fost abrogată.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar conform art. 245 din același cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 5 noiembrie 2019 (vol.III,f.d.63). Respectiv, recursul depus la 4 decembrie 2019 (vol.III,f.d.75) este în termen.

Având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

Examinând temeiurile recursului depus de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul enunțat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130

Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Iurie Bejenaru